

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. SLS-08845/2019-ERU

V Ostravě dne 8. června 2020

Č. j.: 08845-12/2019-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad, se sídlem Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava, jako správní orgán věcně příslušný podle ustanovení § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod spisovou značkou SLS-08845/2019-ERU, zahájeném na návrh společnosti UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075 (dále též jen „navrhovatel“), zastoupené JUDr. Martinem Nedelkou, advokátem ev. č. ČAK 08983 v advokátní kanceláři Nedelka Kubáč advokáti, s. r. o., se sídlem Olivova 2096/4, Nové Město, 110 00 Praha 1, ve věci sporu vedeného se společností ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín - Děčín IV-Podmokly, IČ: 24729035 (dále též jen „odpůrce“), zastoupenou Mgr. Radkem Pokorným, advokátem ev. č. ČAK 08077 v advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s. r. o., se sídlem Klimentská 1216/46, Nové Město, 110 00 Praha 1, podle ustanovení § 141 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „správní řád“),

rozhodl takto:

I. Návrh společnosti UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075, aby Energetický regulační úřad rozhodl tak, že společnost ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín - Děčín IV-Podmokly, IČ: 24729035, je povinna společnosti UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075, vydat bezdůvodné obohacení ve výši 26.445.638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení, a to vše do tří dnů od právní moci rozhodnutí, se

z a m í t á .

II. Návrh společnosti UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075, aby Energetický regulační úřad rozhodl tak, že společnost ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín - Děčín IV-Podmokly, IČ: 24729035, je povinna společnosti UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075, zaplatit náhradu nákladů řízení, se

z a m í t á .

III. Společnost UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075, je povinna společnosti ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín - Děčín IV-Podmokly, IČ: 24729035, k rukám jejího právního zástupce Mgr. Radka Pokorného, advokáta ev. č. ČAK 08077 v advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s. r. o., se sídlem Klimentská 1216/46, Nové Město, 110 00 Praha 1, zaplatit náhradu nákladů řízení včetně DPH ve výši 4.719 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Podstata sporu a shrnutí důvodů

Energetickému regulačnímu úřadu byl dne 4. září 2019 na základě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. února 2019, č. j. 17 Co 303/2018-215, postoupen k vyřízení soudní spis vedený Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 19 C 157/2017 ve věci sporu mezi společnostmi UNIPETROL RPA, s. r. o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 27597075, a společností ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín - Děčín IV-Podmokly, IČ: 24729035, jelikož výše nadepsaný soud dospěl k závěru, že věcně příslušný k rozhodování je Energetický regulační úřad.

Z postoupené spisové dokumentace zjistil Energetický regulační úřad následující skutečnosti.

Navrhovatel podal dne 1. června 2017 k příslušnému soudu návrh na vydání platebního rozkazu na zaplacení částky ve výši 26.445.638,65 Kč s příslušenstvím. K tomuto uvedl, že dne 17. května 2012 uzavřel s odpůrcem jako provozovatelem distribuční soustavy smlouvu o připojení lokální distribuční soustavy k distribuční soustavě odpůrce, která byla předložena jako důkaz. V období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 odpůrce v rámci své činnosti účtoval svým zákazníkům cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, kterou od nich také vybíral.

V tomto ohledu potom navrhovatel uvádí, že odpůrce byl ode dne 2. října v důsledku novelizace právního předpisu oprávněn ve smyslu ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích účtovat cenu maximálně ve výši 495 Kč/MWh. Energetický regulační úřad však dle mínění navrhovatele v rozporu s tímto limitem ponechal v účinnosti i po 2. říjnu 2013 dosavadní Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2012 ze dne 30. listopadu 2012, které ve svém bodě 5.1 stanovilo cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ve výši 583 Kč/MWh. Namítaný rozpor byl odstraněn až následujícím Cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. 5/2013 ze dne 27. listopadu 2013, jehož bod 5.1 s účinností ode dne 1. ledna 2014 stanovil pevnou cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ve výši 495 K/MWh.

Jestliže pak odpůrce účtoval danou cenu ve výši 583 Kč/MWh činil tak v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky, dle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Stejný závěr vyplývá dle navrhovatele také z důvodové zprávy k zákonu č. 310/2013 Sb., když záměrem zákonodárce byla novelizace

ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích již ode dne 2. října 2013. Navrhovatel dále připouští, že jediný předpis, ze kterého by bylo možno dovodit, že nové cenové rozhodnutí má být vydáno až po účinnosti novely, je vyhláška č. 140/2009 Sb., avšak jedná se pouze o podzákoný právní předpis.

Dále navrhovatel odkázal na rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. října 2016, č. j. 27 C 256/2015-205, dle kterého je nutno rozlišovat „složku ceny za přenos a distribuci“, která platila do 1. října 2013 a „cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“ ode dne 2. října 2013, které nebyla účtovatelná v situaci, kdy elektřina byla distribuována pouze lokálně.

Ve vztahu k požadované částce navrhovatel uvedl, že odpůrce za období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 účtoval o 88 Kč/MWh více, než stanovovalo zákonné maximum, což dokládá třemi fakturami za jednotlivé měsíce, které navrhovatel z opatrnosti uhradil. Následně vyzval navrhovatel odpůrce k vydání bezdůvodného obohacení, což bylo odmítnuto. Přestože navrhovatel měl za to, že je odpůrce odpovědný z titulu bezdůvodného obohacení, z důvodu shledání případného nedostatku pasivní legitimace, lze dovodit, že fakturací vyšší ceny, odpůrce svým protiprávním jednáním způsobil navrhovateli eventuálně škodu.

V tomto ohledu koncipoval navrhovatel svůj petit tak, že odpůrce je povinen navrhovateli vydat bezdůvodné obohacení ve výši 26.445.638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení, a to vše do tří dnů od právní moci rozhodnutí nebo že odpůrce je povinen navrhovateli zaplatit náhradu škody ve výši 26.445.638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení, a to vše do tří dnů od právní moci rozhodnutí. Současně byly požadovány náklady soudního řízení.

Odpůrce v rámci soudního řízení sdělil, že uplatněný nárok neuznává, ale má za to, že mezi účastníky řízení není sporu, že navrhovatel byl subjektem povinným k úhradě a že objem elektřiny byl vymezen správně. Současně má odpůrce za to, že pro regulovaný rok 2013 byla stanovena cena cenovým rozhodnutím č. 5/2012, které nebylo žádným způsobem změněno. Novou právní úpravu ode dne 2. října 2013 vnímá odpůrce toliko jako pokynem pro postup uplatňovaný až od počátku roku 2014, kdy také odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu č. 310/2013 Sb., ze které je tato skutečnost zřejmá. V tomto ohledu je rovněž odkazováno na vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu k dané věci.

Dále odpůrce podotkl, že v systému úhrady nákladů spojených s podporou elektřiny plní jen roli mezičlánku, kdy se na tomto aktivně svým majetkem nepodílel. Daný příspěvek pouze vybral a dále odvedl operátorovi trhu či státu jako DPH. Na základě této skutečnosti není tedy osobou, která by se bezdůvodně obohatila, neboť na jeho straně nedošlo ke vzniku majetkového prospěchu, kdy bylo odkázáno na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2014, sp. zn. 32 Cdo 936/2014 a ze dne 16. září 2015, sp. zn. 23 Cdo 1230/2015. Současně odpůrce poukázal ve vztahu k fakturám za listopad a prosinec roku 2013, že tyto byly zaplacený až v roce 2014. Jelikož odpůrce neměl pochybnosti o správnosti postupu, ve smyslu ustanovení § 3000 a § 3001 zákona č. 89/2012 Sb. je potom oprávněným příjemcem a navrhovatel se po něm nemůže domáhat zaplacení jakékoliv náhrady.

Ve vztahu k eventuálnímu petitu odpůrce namítá jeho neodůvodněnost pro neexistenci podmínky nemožnosti plnění. Současně tento neshledává splnění podmínek ustanovení § 451 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., kdy zejména není možno nalézt příčinnou souvislost mezi jeho jednáním a vznikem tvrzené škody.

O postoupení soudního spisu vyrozuměl Energetický regulační úřad oba účastníky řízení dne 26. září 2019, kdy následně těmto také oznámil zahájení řízení u tohoto správního orgánu. V reakci na tuto skutečnost odpůrce dne 12. prosince 2019 nahlédl do spisové dokumentace.

Dne 20. března 2020 vyrozuměl Energetický regulační úřad účastníky řízení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, kdy této možnosti využily obě strany sporu.

Dne 1. dubna 2020 podal své shrnující vyjádření odpůrce, který v podstatě k předmětné právní úpravě a jejímu výkladu uvedl stejné skutečnosti jako v rámci soudního řízení. Dále odpůrce poukázal na rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu, konkrétně na č. j. 03660-55/2016-ERU ze dne 25. září 2018, 03660-65/2016ERU ze dne 22. května 2019, 03660-74/2016-ERU ze dne 12. listopadu 2019, 06768-23/1018-ERU ze dne 17. května 2019 a 06768-32/2018-ERU ze dne 25. února 2020. Současně odpůrce zopakoval námitku nedostatku pasivní legitimace a neexistenci bezdůvodného obohacení na jeho straně a námitku směřující vůči náhradě škody. Odpůrce závěrem odkázal na svá vyjádření učiněná v dané věci před okresním i krajským soudem včetně protokolů ze dne 8. ledna 2018 a 12. března 2018 a přiložil rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2019, č. j. 32 Cdo 3744/2017-354. Odpůrce rovněž požádal o provedení důkazu dotazem adresovaným operátorovi trhu. Závěrem odpůrce navrhnul zamítnutí návrhu a přiznání náhrady nákladů řízení.

Navrhovatel podal své závěrečné vyjádření dne 6. dubna 2020, kdy také tento zejména zopakoval skutečnosti a tvrzení, která učinil v rámci příslušného soudního jednání. Ve vztahu k ústavním principům v souvislosti s výkladovými pravidly poukázal navrhovatel mj. především na nálezy Ústavního soudu ze dne 13. října 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, a ze dne 28. června 2016, sp. zn. IV. ÚS 1146/16. K pasivní legitimaci navrhovatel dále mj. odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. dubna 2015, sp. zn. 28 Cdo 2998/2014.

II.

Posouzení věci

Co se týče příslušnosti Energetického regulačního úřadu rozhodovat předmětný spor, tak na základě ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., Občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, platí, že: *„V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.“*, a proto má Energetický regulační úřad za to, že rozhodovací kompetence v rámci tohoto sporu jsou dány na základě ustanovení § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona, na základě kterého Energetický regulační úřad mj. rozhoduje spory týkající se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla, elektřiny vyrobené z druhotných energetických zdrojů nebo tepla z obnovitelných zdrojů, a rovněž z ustanovení § 52 odst. 1 a 2 zákona o podporovaných zdrojích, dle kterého rozhoduje

Energetický regulační úřad spory týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů, elektřiny z druhotných zdrojů nebo elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a podpory tepla a dále další spory, jejichž předmětem je splnění peněžité povinnosti uložené tímto zákonem nebo sjednané na základě tohoto zákona, nebo povinnosti vrácení neoprávněně čerpané podpory podle ustanovení § 51 zákona o podporovaných zdrojích.

Z výše uvedeného plyne, že v odst. 1 citovaného ustanovení zákona o podporovaných zdrojích je obsaženo velmi široké vymezení působnosti Energetického regulačního úřadu, které vztahuje předmět řízení k jakémukoli sporu týkajícímu se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů bez jakéhokoli omezení, ať např. obecným výčtem subjektů, na jejichž spor by uvedená kompetence dopadala či jinou věcnou konkretizací, a v následujícím odst. 2 je potom uvedena užší definice omezující se zejména pouze na spory související se splněním určité peněžité povinnosti.

V tomto ohledu bylo posouzeno, že Energetický regulační úřad je věcně příslušným správním orgánem rozhodovat předmětný spor mezi navrhovatelem a odpůrcem, neboť se jedná o spor týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů, když z podaného návrhu je zřejmé, že navrhovatel zejména požaduje, aby mu byla zaplacena určitá částka odpovídající částce, která byla odpůrci z jeho strany zaplacena v nesprávné výši (navíc) jako cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, tedy aby fakticky bylo rozhodnuto o vydání bezdůvodného obohacení.

V této souvislosti zároveň Energetický regulační úřad poukazuje na skutečnost, že mu byl usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. února 2019, č. j. 17 Co 303/2018-215, postoupen k vyřízení soudní spis vedený Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 19 C 157/2017 ve věci sporu mezi navrhovatelem a odpůrcem, jelikož výše nadepsaný soud dospěl k závěru, že věcně příslušný k rozhodování je Energetický regulační úřad. A dále na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. ledna 2019, č. j. Konf 45/2017-14, dle kterého platí že: *„pravomoc Energetického regulačního úřadu rozhodovat spory, jejichž předmětem je splnění peněžité povinnosti uložené zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, nebo sjednané na základě tohoto zákona (§ 52 odst. 2 citovaného zákona), není omezena jen na případy, kdy jedna ze smluvních stran splnění této povinnosti odmítá, ale dopadá na všechny spory, kde je rozporována povinnost k peněžitému plnění z titulu smluvního ustanovení sjednaného na základě zákona č. 165/2012 Sb.“*

Dále Energetický regulační úřad uvádí, že navrhovatel je provozovatelem lokální distribuční soustavy na základě licence č. 120705528 a odpůrce je provozovatelem regionální distribuční soustavy na základě licence č. 121015583, kdy tyto subjekty spolu dne 17. května 2012 uzavřely smlouvu o připojení lokální distribuční soustavy navrhovatele k distribuční soustavě odpůrce. Současně Energetický regulační úřad konstatuje, že mezi účastníky řízení je nesporné, že odpůrce je oprávněn požadovat, resp. navrhovatel je povinen hradit, cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ode dne 2. října 2013, kdy nesoulad panuje toliko ve výši úhrady.

Současně je možno konstatovat, že mezi spornými stranami rovněž nepanuje rozpor ohledně výše fakturovaných částek dle jednotlivých faktur předložených navrhovatelem včetně výpočtu případné výše bezdůvodného obohacení, kdy tedy v této souvislosti Energetický regulační úřad neprováděl žádné další dokazování.

Úvodem posouzení sporu je potom nezbytné se zabývat otázkou věcné legitimace obou účastníků řízení, kdy v této věci odkazuje Energetický regulační úřad na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. ledna 2017, sp. zn. 30 Cdo 3411/2016, ze kterého vyplývá, že: „*Ve sporném řízení je soud vázán žalobním návrhem s výjimkou obsaženou v § 153 odst. 2 o. s. ř., tedy primárně určením, kdo jsou účastníci řízení (žalobce a žalovaný), o jaké věci bude jednáno (skutkový základ) a jaký je žalobní návrh (petit). O zahájení řízení a o obsahu žaloby rozhoduje žalobce jako dominus litis (pán řízení). Soud následně rozhoduje o všech základních skutečnostech obsažených v žalobě, tedy mimo jiné i o aktivní a pasivní věcné legitimaci účastníků řízení. Věcnou legitimaci se rozumí stav vyplývající z hmotného práva. Aktivní věcná legitimace je dána, jestliže žalobci svědčí tvrzené subjektivní právo; pasivní věcná legitimace je posuzována z hlediska, zda je žalovaný nositelem tvrzené povinnosti. Případný nedostatek aktivní a/nebo pasivní věcné legitimace má za následek, že žalobce nemůže být v řízení úspěšný.*“

S ohledem na jednotlivá vyjádření účastníků řízení je zřejmé, že tito mají v otázce věcné legitimace zcela odlišný právní názor. Navrhovatel je přesvědčen, že je aktivně legitimován, tedy je podle hmotného práva nositelem tvrzeného subjektivního práva z bezdůvodného obohacení, a odpůrce je pasivně legitimován, je tudíž subjektem tvrzené povinnosti vydat bezdůvodné obohacení. Kdežto odpůrce popírá právní existenci pasivní legitimace.

Jelikož navrhovatel vymezil spor uplatněním nároku na vydání bezdůvodného obohacení, je nezbytné vyjít v otázce věcné legitimace ze zákonné definice bezdůvodného obohacení a závazků vyplývajících z tohoto právního vztahu.

Protože je nárokováno vydání bezdůvodného obohacení z plnění, které bylo poskytnuto v roce 2013 a 2014, je nutné dovodit, která právní úprava má být aplikována, zda dle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. V tomto ohledu je třeba potom vyjít z všeobecných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., a to konkrétně z ustanovení § 3028 odst. 3, které tvoří negativní výjimku vůči ustanovení § 3028 odst. 1 a dle kterého platí, že: „*Není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.*“

Citované ustanovení zákona č. 89/2012 Sb. je vyjádřením principu plné neretroaktivity, a jelikož nedošlo k jinému ujednání stran, resp. nebyla projevena vůle podřídít práva a povinnosti týkající se tvrzeného bezdůvodného obohacení „novému občanskému zákoníku“, je i nadále nezbytné aplikovat ve vztahu k plnění uskutečněnému v roce 2013 právní úpravu dle zákona č. 40/1964 Sb. V případě nároku na vydání bezdůvodného obohacení za rok 2014 je ovšem třeba aplikovat právní úpravu zákona č. 89/2012 Sb., protože jednotlivá plnění byla poskytnuta v tomto roce.

Jestliže by tedy mělo být pro období roku 2014 vycházeno z nové právní úpravy, a to konkrétně z ustanovení § 2 991 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., je možno konstatovat, že i v takovémto případě by bylo možno níže uvedené závěry uplatněné v souvislosti s ustanovením § 451 odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb. ve vztahu k legitimaci bez dalšího

aplikovat, neboť relevantní úprava bezdůvodného obohacení je v nové právní úpravě v hlavních principech shodná jako ve staré právní úpravě (Blíže viz ustanovení § 2 991 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., dle kterých platí, že: „Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.“ a „Bez důvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“)

Pro období roku 2013 podle ustanovení § 451 odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb. platilo, že: „Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat.“ a že: „Bez důvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadl, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů.“ Z ustanovení § 456 zákona č. 40/1964 Sb. pak vyplývá následující: „Předmět bezdůvodného obohacení se musí vydat tomu, na jehož úkor byl získán. Nelze-li toho, na jehož úkor byl získán, zjistit, musí se vydat státu.“

Tato ustanovení zákona č. 40/1964 Sb. byla předmětem mnoha rozhodnutí soudů týkajících se institutu bezdůvodného obohacení. Lze odkázat např. na náleží Ústavního soudu České republiky, ze dne 6. září 2016, sp. zn. III. ÚS 3822/15, ze kterého se podává, že: „Předpokladem vzniku právního vztahu z bezdůvodného obohacení je získání majetkové hodnoty jedním subjektem na úkor jiného, v jehož majetkových poměrech se tato změna projevila negativně. Proto je aktivně legitimovaným subjektem k uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení ten, na jehož úkor bylo bezdůvodně obohacení získáno, tedy subjekt, v jehož majetkové sféře došlo ke zmenšení majetkových hodnot; pasivně legitimován je ten, jehož majetek se na úkor druhého neoprávněně zvětšil nebo u koho nedošlo ke zmenšení majetku, ač k tomu mělo v souladu s právem dojít. Toto pravidlo pro určení aktivní a pasivní věcné legitimace je třeba důsledně aplikovat u jednotlivých skutkových podstat bezdůvodného obohacení, typicky při odlišení bezdůvodného obohacení vzniklého bez právního důvodu a plněním z neplatné smlouvy. Jeho nerespektování vede k porušení spravedlivého procesu garantovaného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a k porušení práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“

Rovněž lze odkázat na závěry vyplývající z usnesení Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 21. srpna 2014, sp. zn. 33 Cdo 764/2013, dle kterého: „Bez důvodné obohacení je chápáno jako závazek, jehož obsahem je povinnost toho, kdo se obohatil, vydat to, oč se obohatil, a jí korespondující právo toho, na jehož úkor k obohacení došlo, požadovat vydání předmětu bezdůvodného obohacení. Předpokladem odpovědnosti za získané bezdůvodné obohacení není protiprávní jednání obohaceného ani jeho zavinění, nýbrž objektivně vzniklý stav obohacení, k němuž došlo způsobem, který právní řád neuznává; aktivní věcná legitimace k uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení svědčí subjektu, na jehož úkor bylo bezdůvodně obohacení získáno. Pasivní věcná legitimace k vydání bezdůvodného obohacení stíhá toho, komu se plněním dostalo majetkové hodnoty, takže v jeho majetku se to projevilo buď zvýšením jeho aktiv, nebo snížením jeho pasiv, případně se jeho majetkový stav nezmenšil, ač by se tak za běžných okolností stalo. Plnění bez právního důvodu je jednou ze skutkových podstat bezdůvodného obohacení, k němuž dochází tím, že jednomu z účastníků se dostalo majetkové hodnoty plněním, k němuž v době jeho poskytnutí neexistoval žádný právním stanovený důvod, jímž může být např. dohoda účastníků, povinnost plynoucí ze zákona, či z rozhodnutí apod. Jedná se tedy o případy, v nichž právní důvod k okamžiku plnění vůbec

neexistoval. K získání bezdůvodného obohacení v tomto případě dochází okamžikem přijetí plnění.“

Z výše uvedeného je zřejmé, že je nezbytné důsledně zkoumat, zda na jedné straně došlo ke zvýšení majetkové hodnoty na straně odpůrce, a zda na druhé straně v této souvislosti došlo naopak k úbytku majetkové hodnoty na straně navrhovatele. Mezi navrhovatelem a odpůrcem by přitom musel existovat právní vztah vyplývající z hmotného práva, resp. musí existovat přímá vazba mezi zvýšením majetkové hodnoty odpůrce a snížením majetkové hodnoty na straně navrhovatele. Zákon takto vyžaduje existenci tzv. příčinné souvislosti mezi bezdůvodným obohacením a majetkovou újmou ochuzeného a vzájemného poměru příčiny a následku.

Existence této podmínky úzce souvisí s aktivní a pasivní legitimací stran bezdůvodného obohacení, protože se nelze s úspěchem dovolávat vydání majetkového prospěchu po osobě, jejíž majetkové poměry se v důsledku snížení majetkové hodnoty žalobce nezměnily.

Z právní úpravy podle ustanovení § 451 zákona č. 40/1964 Sb. a podle ustanovení § 2991 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb. vyplývá, že základním předpokladem vzniku právního vztahu z bezdůvodného obohacení je neoprávněné získání majetkových hodnot jedním subjektem, a to na úkor jiného, v jehož majetkových poměrech se tato změna negativně projevila. Mezi účastníky právního vztahu s předmětem bezdůvodného obohacení tak musí existovat přímý vztah, když získání majetkové hodnoty se musí bezprostředně negativně majetkově projevit v poměrech někoho jiného, v tomto konkrétním případě v majetkových poměrech navrhovatele.

Předpoklady vzniku právního vztahu z bezdůvodného obohacení prokazuje v řízení vždy ten, kdo se vydání bezdůvodného obohacení domáhá. V řízení proto musí navrhovatel prokázat, že jeho majetkové hodnoty neoprávněně získal odpůrce. Pokud navrhovatel tyto základní skutečnosti pro vznik bezdůvodného obohacení na straně odpůrce neprokáže, nemůže být v řízení úspěšný, protože v řízení nebyl prokázán přesun majetkových hodnot ochuzeného (navrhovatele) do majetkové sféry obohaceného (odpůrce).

Podstatné tedy v daném sporu pro posouzení pasivní legitimace je, zda odpůrce mohl získat finančními prostředky poskytnutými navrhovatelem majetkový prospěch či nikoli, kdy v této otázce se Energetický regulační úřad ztotožňuje s navrhovatelem.

Jak již byl uvedeno výše mezi navrhovatelem a odpůrcem byl uzavřen smluvní vztah, na základě kterého došlo k připojení lokální distribuční soustavy navrhovatele k distribuční soustavě odpůrce. Ve smyslu ustanovení § 28 zákona o podporovaných zdrojích byl potom odpůrce oprávněn v období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 v rámci své činnosti provozovatele regionální distribuční soustavy účtovat svým zákazníkům, tedy rovněž navrhovateli, cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, kterou od navrhovatele také prokazatelně v určité výši fakturoval a následně vybral.

Přestože odpůrce byl povinen vybranou částku poté převést zejména na operátora trhu, má Energetický regulační úřad za to, že tato skutečnost nemůže ovlivnit fakt, že primárně mohlo dojít v souvislosti se zaplacením ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny k bezdůvodnému obohacení na straně odpůrce, neboť on byl tím subjektem, kterému bylo fakticky plněno navrhovatelem.

V tomto ohledu je možno odkázat na navrhovatelem namítané usnesení Nejvyššího

soudu ze dne 1. dubna 2015, sp. zn. 28 Cdo 2998/2014, ze kterého vyplývá, že: „*Povinnost vydat plnění získané bez právního důvodu vzniká tomu, komu bylo bez právního důvodu plněno, tedy nikoli osobě, která má předmět plnění aktuálně ve svém držení, nebo osobě, která jej skutečně spotřebovala. Osobou povinnou vydat plnění získané bez právního důvodu je tedy adresát tohoto plnění. Nabude-li následně předmět plnění třetí osoba, povinnost vydat bezdůvodné obohacení na ni s předmětem bezdůvodného obohacení nepřechází, neboť odpovědnostní závazkový vztah z bezdůvodného obohacení se utváří jen mezi tím, kdo se bezdůvodně obohatil, a tím, na jehož úkor bezdůvodné obohacení nastalo.*“

Lze tak shledat, že to byl právě odpůrce, který získal finanční prostředky od navrhovatele, resp. tomuto bylo plněno, což nepopírá ani odpůrce. Zároveň není rozhodné, zda tyto následně byly odpůrcem převedeny na operátora trhu či stát jako DPH, popř. jinou osobu, či nikoli. Jelikož odpovědnostní závazkový vztah z bezdůvodného obohacení se utváří jen mezi tím, kdo se bezdůvodně obohatil a tím, na jehož úkor bezdůvodné obohacení nastalo, nebyl by odpůrce pasivně legitimovaným jen v situaci, kdyby vystupoval v pozici prostředníka, resp. přímého zástupce třetí osoby (operátora trhu). Takovýto případ ovšem nenastal, když je zřejmé, že odpůrce jednal při fakturaci a vybírání ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny jednoznačně svým jménem a na svůj účet, nikoli jako zástupce operátora trhu. S ohledem na tuto skutečnost bylo zhodnoceno neprovádět navržený důkaz dotazem u operátora trhu, neboť okolnost případného převedení finančních prostředků na tuto osobu nemá žádný vliv na posouzení pasivní legitimace odpůrce.

Co se potom týče argumentace odpůrce usnesením Nejvyššího soudu ze dne 29. dubna 2014, sp. zn. 32 Cdo 936/2014, a ze dne 16. září 2015, sp. zn. 23 Cdo 1230/2015, konstatuje Energetický regulační úřad, že tato sice konstatovala u provozovatele přenosové soustavy nedostatek pasivní legitimace, avšak v posuzovaných případech se jednalo o zcela jinou situaci, a to konkrétně o odvod z elektřiny ze slunečního záření, kdy ovšem v dané době byly ve vztahu k této poplatkové povinnosti zcela jasně stanoveny závazky jednotlivých subjektů, poplatníka a plátce, tohoto odvodu jako příjmu státního rozpočtu. Je tak zjevné, že není možno oba poplatky ztotožnit.

Ve vztahu k namítanému rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 3744/2017 ze dne 26. srpna 2019, pak Energetický regulační úřad uvádí, že z tohoto rovněž není možno dovodit neexistenci pasivní legitimace odpůrce, když předmětem tohoto rozhodnutí, je skutečnost, že v režimu právní úpravy účinné v době ode dne 1. ledna 2013 do dne 1. října 2013 je provozovatel regionální distribuční soustavy povinen hradit operátorovi trhu s elektřinou náklady spojené s podporou elektřiny z podporovaných zdrojů též z lokální spotřeby výrobců v areálu výroben připojených k distribuční soustavě. Přestože se Energetický regulační úřad s touto skutečností ztotožňuje v podstatě stejně jako s tím, že tato povinnost trvá také ve vztahu k ceně na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ode dne 2. října 2013, nemá tato okolnost vliv na to, že odpůrce byl přímým adresátem předmětné poplatkové povinnosti a neplnil pouze roli zástupce jiné osoby.

Energetický regulační úřad tak má za to, že navrhovatel splnil svou povinnost a v řízení prokázal, že požadovaná částka by mohla představovat neoprávněný majetkový prospěch na straně odpůrce ve smyslu ustanovení § 451 zákona č. 40/1964 Sb., resp. ustanovení § 2991 zákona č. 89/2012 Sb., a lze tudíž dovodit pasivní legitimaci odpůrce v rámci tohoto sporu.

Co se potom týče posouzení sporu ohledně výše příspěvku na POZE v předmětném období, Energetický regulační úřad uvádí, že v otázce výše zákonné povinnosti k platbě ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny vycházel především z pravomocně ukončených správních řízení vedených pod sp. zn. SLS- 03660/2016-ERU a sp. zn. SLS-06768/2018-ERU, kdy nevidí důvod se odchýlit od stávající rozhodovací praxe, kdy v dané souvislosti shrnuje následující.

Podstatou sporu je shodně jako ve výše uvedených řízeních výklad ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, v návaznosti na další právní úpravu provedenou s účinností ode dne 2. října 2013, jenž je oběma spornými stranami prováděn odlišným způsobem. Odpůrce je toho názoru, že v rozhodném období měl navrhovatel povinnost platit cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ve výši 583 Kč/MWh, což také tento činil, a to v souladu s platným cenovým rozhodnutím č. 5/2012, zatímco navrhovatel trvá na tom, že byl povinen platit toliko ve výši 495 Kč/MWh v souladu s platným a účinným zákonem o podporovaných zdrojích.

Ve vztahu k požadované částce navrhovatel uvedl, že odpůrce za období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 účtoval o 88 Kč/MWh více, než stanovovalo zákonné maximum, což dokládá třemi fakturami za jednotlivé měsíce (viz periodická faktura za dopravu elektřiny č. 0000001000408943, č. 0000001000438003 a č. 0000001000027092), které navrhovatel z opatrnosti uhradil.

Konkrétně tak navrhovatel za období ode dne 2. října 2013 do dne 31. října 2013 uhradil částku ve výši 58.028.476,02 Kč, kdy dle mínění navrhovatele měla být uhrazena částka pouze ve výši 49.269.460,78 Kč. Bezdůvodné obohacení tak dle navrhovatele činí 8.759.015,24 Kč. Za měsíc listopad roku 2013 uhradil navrhovatel částku ve výši 57.711.459,17 Kč, kdy dle mínění navrhovatele měla být uhrazena částka pouze ve výši 49.000.295,52 Kč. Bezdůvodné obohacení tak dle navrhovatele činí 8.711.163,65 Kč.

Za měsíc prosinec potom navrhovatel uhradil částku ve výši 59.462.420,96 Kč, kdy dle mínění navrhovatele měla být uhrazena částka pouze ve výši 50.486.961,20 Kč. Bezdůvodné obohacení tak dle navrhovatele činí 8.975.459,76 Kč.

Odpůrce tak celkově fakturoval částku ve výši 175.202.356,15 Kč, kdy maximální zákonná cena měla podle tvrzení navrhovatele činit toliko 148.756.717,50 Kč, z čehož tento odvozuje výši bezdůvodného obohacení v částce 26.445.638,65 Kč.

Jelikož rozhodným obdobím je zde období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013, je možno konstatovat, že je nutno pro posouzení nároku aplikovat právní úpravu ve vztahu k novelizaci zákona o podporovaných zdrojích provedenou zákonem č. 310/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., a další související zákony. V rámci této změny právní úpravy došlo mj. k vymezení ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, včetně stanovení její maximální výše do 495 Kč/MWh, a k rozsahu spotřeby elektřiny zpoplatněné cenou na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny.

Výslovně tak bylo ustanovením § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích určeno, že: „*Úřad stanoví cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny maximálně ve výši 495 Kč/MWh. Cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny stanovuje Úřad podle zákona o cenách.*“, kdy odst. 4 citovaného ustanovení dále upravoval subjekty podléhající

poplatkové povinnosti jako zákazník za množství elektřiny jím spotřebované, výrobce provozující výrobu elektřiny za množství elektřiny jím spotřebované včetně množství elektřiny spotřebované jiným účastníkem trhu s elektřinou bez použití přenosové nebo distribuční soustavy, a provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy za ostatní spotřebu, s výjimkou množství elektřiny spotřebované pro čerpání přečerpávacích vodních elektráren, spotřebované zákazníkem v ostrovním provozu na území České republiky prokazatelně odděleném od elektrizační soustavy, spotřebované pro technologickou vlastní spotřebu elektřiny a spotřebované pro pokrytí ztrát v přenosové a distribuční soustavě.

Jako adresáta povinnosti ve smyslu výše citovaného odst. 4 lze tak identifikovat rovněž navrhovatele, když se v jeho případě jedná o výrobce provozujícího výrobu elektřiny, který tuto rovněž spotřebovává, a to bez použití přenosové nebo distribuční soustavy. Právním titulem pro platbu předmětné ceny v daném období ze strany vymezených výrobců elektřiny, mezi něž patří také navrhovatel, byl zákon, a to konkrétně ustanovení § 28 odst. 4 písm. b) zákona o podporovaných zdrojích.

S ohledem na výše citované znění ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích lze potom shrnout, že zákon stanovil maximální hranici ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, ovšem současně je zřejmé, že určení její konkrétní výše bylo ponecháno na Energetickém regulačním úřadu. Je tedy zjevné, že toto ustanovení samo o sobě nestanovilo navrhovateli určitou povinnost, tedy povinnost ke hrazení nákladů spojených s podporou elektřiny ve výši 495 Kč/MWh, byť sám navrhovatel toto tvrdí. Zmíněné ustanovení naopak dle názoru Energetického regulačního úřadu toliko vymezilo určitou nepřekročitelnou hranici, avšak konkrétní výše měla být upravena Energetickým regulačním úřadem, a to nikoli k účinnosti zákona č. 310/2013 Sb. Při úpravě ceny musel Energetický regulační úřad zohlednit další pravidla zákona č. 16/2012 Sb., které umožňovali změnu cenového rozhodnutí ke dni 1. ledna 2014.

Pro rok 2013, resp. rok 2012, platilo, že Energetický regulační úřad dle ustanovení § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, a § 17 odst. 6 písm. d), odst. 11 a odst. 12 energetického zákona vydává cenové rozhodnutí o cenách elektřiny a souvisejících služeb, kdy na tomto základě bylo dne 30. listopadu 2012 vydáno Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2012, kterým se stanovují ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny, jež nabylo účinnosti dnem 1. ledna 2013.

Citované cenové rozhodnutí ve svém ustanovení bodu 5.1 upravujícím cenu na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a z druhotných zdrojů určilo, že: „*Pevná cena na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a z druhotných zdrojů je 583 Kč/MWh.*“

Jak již bylo zmíněno, Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2012 bylo vydáno s účinností ode dne 1. ledna 2013, kdy zmíněná novelizace ustanovení § 28 zákona o podporovaných zdrojích byla provedena až s účinností ode dne 2. října 2013, z čehož je zřejmé, že příslušné cenové rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích bylo platné a účinné také v období ode dne 2. října 2013 do 31. prosince 2013.

V tomto ohledu dále odkazuje Energetický regulační úřad na rozhodnutí Rady ze dne 25. září 2018, č. j. 03660-55/2016-ERU, ze kterého vyplývá, že: „*Energetický regulační úřad v průběhu roku 2013 nutně musel v rámci své činnosti posoudit, zda je ve smyslu novely zákona o podporovaných zdrojích účinné od 2. října 2013 povinen vydat nové cenové rozhodnutí. Je evidentní, že nutnost takového postupu vyloučil a dospěl k závěru, že až s novým kalendářním rokem má obsah cenového rozhodnutí odpovídat nastavenému zákonnému limitu. ... Cenové rozhodnutí č. 5/2012 v bodě (5.1) stanoví určitou výši „ceny na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, vysokouúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla z druhotných zdrojů“, ovšem povinnost k úhradě tomu odpovídající je třeba identifikovat na úrovni zákonné normy. Pokud je taková zákonná norma určena, je Energetický regulační úřad ve smyslu výše uvedeného plně vázán cenovým rozhodnutím č. 5/2012 jako podzákonným právním předpisem.“*

Je tedy možno přisvědčit tvrzení odpůrce, že z jeho strany bylo správně uplatněno cenové rozhodnutí č. 5/2012, když z ustanovení § 9b odst. 6 vyhlášky č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen, ve znění účinném do konce roku 2013, plyne, že regulátor stanoví ceny do dne 30. listopadu kalendářního roku předcházejícího regulovanému roku, a to s účinností ode dne 1. ledna regulovaného roku.

Ve vztahu k výše uvedenému a skutečnosti, že Energetický regulační úřad nevydal s účinností ode dne 2. října 2013 jiný příslušný veřejnoprávní akt cenové regulace, což by ostatně bylo obtížné s ohledem především na ustanovení § 28 odst. 7 zákona o podporovaných zdrojích, dle kterého musí být zohledněn rozdíl mezi náklady a příjmy spojenými s podporou za uplynulý kalendářní rok, je opět nutno konstatovat, že proto bylo nutno aplikovat tehdy platné a účinné cenové rozhodnutí č. 5/2012.

Nelze se tak ztotožnit s tvrzením navrhovatele, že cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny měla být pro období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 určena ve výši 495 Kč/MWh, když takovýto postup nemá dle názoru Energetického regulačního úřadu žádnou zákonnou oporu.

Co se týče citovaného sporného ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, Energetický regulační úřad posoudil, že jediným adresátem této normy byl toliko tento správní orgán, přičemž z ní nevyplývala žádná práva či povinnosti výrobcům nebo provozovatelům distribučních soustav. Nelze tak souhlasit s argumentací navrhovatele, že by toto ustanovení představovalo normu, která by přímo stanovila navrhovateli určitá subjektivní práva či povinnosti, naopak tato norma zjevně předpokládala vydání dalšího veřejnoprávního aktu cenové regulace. Tomuto ustanovení tudíž není možno přiznat přímý účinek ve směru automatické limitace platného cenového rozhodnutí, tedy že i bez aktivního konání Energetického regulačního úřadu by sám zákonodárce prostřednictvím tohoto ustanovení upravil původní cenové rozhodnutí č. 5/2012 co do maximální výše 495 Kč/MWh s tím, že účinnost této úpravy nastala okamžitě dnem 2. října 2013.

Pokud by byl připuštěn takovýto výklad právní normy, byl by popřen její smysl a účel, když toto ustanovení pouze upřesňuje maximální možnou výši ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, přičemž povinnost jeho přesného stanovení však po novelizaci zákona o podporovaných zdrojích náležela toliko Energetickému regulačnímu úřadu.

Konkrétně tak ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění účinném ode dne 2. října 2013 samo o sobě nestanovilo subjektivní povinnost přímo ve výši 495 Kč/MWh, nýbrž Energetickému regulačnímu úřadu byla toliko uložena povinnost stanovit předmětnou cenu s tím, že limitní výše má být 495 Kč/MWh, avšak bez toho, že by explicitně byl stanoven termín pro její splnění. Nelze současně vysledovat jakýkoliv rozpor mezi podzákonnou právní úpravou a zákonnou právní úpravou, neboť tento by v tomto případě nastal pouze v situaci, kdyby ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění účinném do 31. prosince 2013, jednoznačně určilo, že cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny je 485 Kč/MWh a nikoli, že ji má Energetický regulační úřad takto stanovit.

S ohledem zejména také na již výše citované ustanovení § 9b odst. 6 vyhlášky č. 140/2009 Sb. a ustanovení § 28 odst. 7 zákona o podporovaných zdrojích, který hovoří o cenách pro následující kalendářní rok, je zjevné, že v daném případě je možno požadovat hrazení částky ve výši 495 Kč/MWh až ode dne 1. ledna 2014 a nikoli zpětně před tímto datem.

K tomuto je možno závěrem odkázat, také na důvodovou zprávu k zákonu č. 310/2013 Sb., kdy z této je seznatelný záměr zákonodárce, aby nová právní úprava, tedy limitace částkou 495 Kč/MWh se odrazila v cenových rozhodnutích Energetického regulačního úřadu vydaných v listopadu roku 2013 na následující regulovaný rok ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 140/2009 Sb., kterým se rozumí kalendářní rok, tedy rok 2014, když v této bylo mj. uvedeno, že: „*že „zároveň je s ohledem na konstrukci stanovení výše podpory a výše ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny a tepla na další rok třeba předsunout účinnost některých ustanovení tak, aby se nová právní úprava odrazila v cenových rozhodnutích ERÚ vydaných v listopadu 2013 na rok 2014“.*

Ve vztahu k možnosti prokázání úmyslu zákonodárce důvodovou zprávou upozorňuje Energetický regulační úřad na bohatou judikaturu k této věci, např. na náleze Ústavního soudu České republiky, sp. zn. IV. ÚS 814/06, ze dne 11. ledna 2008, dle nějž platí, že: „*záměr zákonodárce lze nalézt v důvodových zprávách, neboť pokud není prokázán opak, je třeba mít za to, že zákonodárce přijal se samotným předpisem i jeho záměr.*“

Energetický regulační úřad má za to, že z příslušné důvodové zprávy vyplývá úmysl zákonodárce pokračovat v zavedeném modelu stanovování výše nákladů spojených s podporou elektřiny tak, aby nebyl narušen stávající systém vydávání cenových rozhodnutí Energetického regulačního úřadu do konce kalendářního roku a změna se uskutečnila k začátku roku 2014.

Shodný postoj vyplývá rovněž z namítaného vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu, které mj. uvádí, že je toho názoru, že: „*snížená výše ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ve smyslu ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 310/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, se má uplatňovat až od 1. ledna 2014, tak jak uvádělo jako předkladatel zákona č. 310/2013 Sb., v příslušném odůvodnění.*“

K námitce navrhovatele směřující k aplikaci ústavních principů ve vztahu k výkladovým pravidlům právních norem, kdy tento poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 13. října 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, a ze dne 28. června 2016, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, uvádí Energetický regulační úřad následující.

Energetický regulační úřad podotýká, že jako správní orgán je ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 správního řádu povinen postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí platného právního řádu České republiky, tedy v souladu se zásadou legality. Změna právní úpravy, a to konkrétně ustanovení § 28 zákona o podporovaných zdrojích provedená zákonem č. 310/2013 Sb., která nabyla účinnosti a platnosti dne 2. října 2013 bez toho, že by přechodná či jiná ustanovení určila účinnost pozdější apod., byla zákonodárcem uskutečněna zcela legitimním způsobem. Zákon č. 310/2013 Sb. se tak stal součástí právního řádu České republiky, a je tedy nutné tento aplikovat na situace, na které tato právní norma z hlediska svého zaměření a účelu dopadá.

Z namítaného nálezu Ústavního soudu ze dne 13. října 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, mj. vyplývá, že: „*Je-li k dispozici více výkladů veřejnoprávní normy, je třeba volit ten, který vůbec, resp. co nejméně, zasahuje do toho kterého základního práva či svobody.*“, resp. musí být aplikována zásada „*in dubio pro libertate*“. S tímto posouzením se Energetický regulační úřad zcela ztotožňuje, avšak má za to, že není důvodně daný princip uplatnit v rámci tohoto sporu. Dle mínění Energetického regulačního úřadu právní úprava ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění změny provedené zákonem č. 310/2013 Sb., popř. souvisejících právních předpisů vztahujících se k problematice zaplacení ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny, není retroaktivní, nepředvídatelná či jinak nejednoznačná, naopak ve vztahu k této existuje jasný právní výklad, jak vyplývá z výše uvedeného. Na této skutečnosti pak rovněž nemůže změnit nic ani fakt, že každý z účastníků řízení předkládá jinou interpretaci k povinnosti platit cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny.

Z nálezu Ústavního soudu ze dne 28. června 2016, sp. zn. IV. ÚS 1146/16, potom vyplývá princip, že pro jednotlivce musí být povinnost při použití obvyklých metod výkladu právních norem seznatelná ze znění zákona, avšak nedomnívá se, že by tento princip byl porušen. Povinnost k zaplacení ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny jasně vyplývá z ustanovení § 28 zákona o podporovaných zdrojích, kdy tuto skutečnost nepopírá ani jedna ze sporných stran. Co se pak týče samotné výše předmětné částky, z citovaného zákona dále vyplývá maximalizace dané částky, kdy zákonem je současně stanovena také povinnost k jejímu určení, a to přímo konkrétně Energetickému regulačnímu úřadu.

K možné aplikaci podzákoných právních předpisů pak dále Energetický regulační úřad uvádí, že jak již bylo zmíněno výše, je jako správní orgán ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 správního řádu povinen postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, tedy všemi právními předpisy, což znamená, že rovněž v souladu s podzákonými právními předpisy. Energetický regulační úřad je tak ve smyslu uvedeného plně vázán cenovým rozhodnutím č. 5/2012 jako podzákoným právním předpisem, který byl v plném rozsahu pro celý rok 2013 platný a účinný. Současně není možno shledat, že by mezi novelizovaným ustanovením § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích a cenovým rozhodnutím č. 5/2012 byl rozpor, jak již bylo zmíněno výše.

Energetický regulační úřad má tak za to, že se dostatečně vypořádal s návrhem navrhovatele, kdy se zabýval konkretizovanou podstatou sporu a jednoznačně aplikoval a vyložil dané právní normy. Současně s tímto Energetický regulační úřad respektoval ustálenou rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu.

Energetický regulační úřad tímto dospěl k závěru, že navrhovatel neměl v rozhodném období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 povinnost k hrazení ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny za množství elektřiny jím spotřebované včetně množství elektřiny spotřebované jiným účastníkem trhu s elektřinou bez použití distribuční soustavy podle ustanovení § 28 zákona o podporovaných zdrojích pouze ve výši 495 Kč/MWh.

Naopak bylo vyhodnoceno, že povinnosti odpovídá platba ve výši 583 Kč/MWh, tedy ve výši, která byla za rozhodné období navrhovatelem uhrazena. Toto posouzení se především opírá o zákonný právní titul vyplývající z ustanovení § 28 odst. 4 písm. b) zákona o podporovaných zdrojích ve spojení s povinností stanovenou Energetickému regulačnímu úřadu ustanovením § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích a Cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2012 za užití zejména jazykového, logického a teleologického výkladu.

S ohledem na výše uvedené, je tedy nezbytné návrh navrhovatele ze strany Energetického regulačního úřadu zamítnout, neboť odpůrce se v souvislosti se zaplacením ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny navrhovatelem na jeho úkor neobohatil. Z tohoto důvodu nelze odpůrci stanovit povinnost navrhovateli vydat bezdůvodné obohacení ve výši 26.445.638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení.

Přestože navrhovatel měl za to, že je odpůrce odpovědný z titulu bezdůvodného obohacení, z důvodu shledání případného nedostatku pasivní legitimace, uplatnil rovněž vedle návrhu na vydání bezdůvodného obohacení jako eventuální nárok také nárok na náhradu škody, kdy konkrétně požadoval, aby bylo rozhodnuto, že odpůrce je povinen navrhovateli zaplatit náhradu škody ve výši 26.445.638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení, a to vše do tří dnů od právní moci rozhodnutí.

Z výše uvedeného je zřejmé, že navrhovatel se domáhal svého nároku z titulu bezdůvodného obohacení, a pro případ, že by bylo dospěno k odlišnému právnímu závěru, současně uplatnil svůj nárok z titulu náhrady škody. Navrhovatel tak požadoval eventuální petit, kdy vzájemný vztah obou petitů je dán tím, že správní orgán se může zabývat a rozhodovat o druhém petitu až poté, kdy je zjištěna a prokázána nemožnost či neodůvodněnost plnění nároku dle petitu prvního.

K tomu je možno odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. června 2012, sp. zn. 23 Cdo 4223/2010, v rámci kterého bylo vysloveno: „*Eventuální petit je složen ze dvou částí, v tzv. primárním petitu žalobce žádá, aby bylo rozhodnuto o určité povinnosti (např. vydání věci) a pro případ, že nastane taková situace, že by soud nemohl přiznat plnění uplatněné v primárním petitu, aby bylo v tzv. eventuálním petitu rozhodnuto o povinnosti jiné (např. uložení peněžité náhrady). Soud, je-li prokázána nemožnost plnění nároku uplatněného primárním petitem, rozhodne o petitu eventuálním. O žalobním požadavku uplatněném formou tzv. eventuálního petitu soud rozhoduje jen tehdy, jestliže žalobě nevyhověl v tzv. primárním petitu; v opačném případě se tzv. eventuálním petitem vůbec nezabývá. Není zde možnost volby plnění. O primárním petitu musí soud rozhodnout vždy, o eventuálním petitu jen tehdy, je-li způsob plnění požadovaný v primárním petitu nemožný (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. července 2005, sp. zn. 22 Cdo 2887/2004, dostupný*

na www.nsoud.cz).“

Je tak zjevné, že o primárním petitu musí být rozhodováno vždy, o eventuálním (pomocném) ovšem pouze v situaci, jestliže nebude vyhověno petitu primárnímu. V tomto ohledu je možno konstatovat, že prvnímu petitu navrhovatele směřujícímu k vydání rozhodnutí, aby odpůrci byla stanovena povinnost navrhovateli vydat bezdůvodné obohacení ve výši 26.445.638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení, nebylo vyhověno. Avšak současně je nutno doplnit, že navrhovatel požadoval o druhém petitu rozhodnou toliko ve chvíli, jestliže bude zhodnoceno, že ve věci nároku na vydání bezdůvodného obohacení není odpůrce pasivně legitimován.

Tato skutečnost je seznatelná z jednotlivých vyjádření navrhovatele, ale zejména z žaloby uplatněné před Okresním soudem v Děčíně (blíže viz spisová dokumentace tohoto soudu vedená pod sp. zn. 19 C 157/2017), v rámci které navrhovatel jako žalobce konkrétně uvedl, že: *„Žalobce je přesvědčen, že žalovaný je vůči němu v plném rozsahu žalované částky odpovědný z titulu bezdůvodného obohacení. Pokud by se však soud s tímto závěrem čistě teoreticky neztotožnil a nedovodil by pasivní legitimaci žalovaného, dovoluje si žalobce uvést, že s přihlédnutím k dosavadní judikatuře (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 3545/2009) v takovém případě přichází eventuálně do úvahy kvalifikování odpovědnosti žalovaného jako odpovědnost za náhradu škody.“*

Navrhovatel tak uplatnil odkládací (suspenzivní) podmínku, což znamená, že právní následky jinak platného právního úkonu nastanou teprve tehdy, až se splní daná podmínka, kdy je ovšem nejisté, kdy k tomuto dojde, resp. zda vůbec takovýto krok nastane. Lze tak shrnout, že i když nebylo primárnímu petitu vyhověno, není možno ze strany Energetického regulačního úřadu rozhodovat o druhém petitu, a to z důvodu uplatnění odkládací podmínky, resp. jejího nenaplnění.

Přestože tedy navrhovatel uplatnil současně (eventuální) požadavek na vydání rozhodnutí o náhradě škody, sám rozhodnutí o takovém požadavku výslovně podmínil zjištěním o nedostatku pasivní věcné legitimace odpůrce ve vztahu z bezdůvodného obohacení. Jelikož nedostatek pasivní legitimace na straně odpůrce nebyl zjištěný a nebyl důvodem pro zamítnutí návrhu, správní orgán o takovém návrhu na náhradu škody nebyl oprávněn rozhodovat.

III.

Náklady řízení

Navrhovatel i odpůrce zároveň požadovali, aby jim byla přiznána náhrada nákladů řízení. Dle obecné úpravy obsažené v ustanovení § 79 odst. 1 správního řádu jsou náklady řízení zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování.

Podle ustanovení § 141 odst. 11 správního řádu potom platí, že *„Ve sporném řízení přizná správní orgán účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-*

li účastník ve věci úspěch jen částečný, může správní orgán náhradu nákladů poměrně rozdělit, popřípadě rozhodnout, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo. I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu správní orgán přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze správního orgánu.“

Jelikož v daném případě nebylo nároku navrhovatele vyhověno, je možno přiznat náhradu nákladů řízení pouze odpůrci.

Jelikož odpůrce své náklady žádným způsobem nedoložil ani nevyčíslil, Energetický regulační úřad shledal, že v souladu s ustanovením § 79 odst. 1 správního řádu náhradu nákladů je možno přiznat pouze v souvislosti s právním zastoupením odpůrce Mgr. Radkem Pokorným, advokátem ev. č. ČAK 08077 v advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s. r. o., se sídlem Klimentská 1216/46, Nové Město, 110 00 Praha 1.

Problematiku nákladů řízení, jejichž náhrada se přiznává rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu upravuje vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Energetický regulační úřad tak odpůrci za zastoupení přiznal dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s ustanovením § 10 odst. 1 a ustanovením § 7 bodu 3 advokátního tarifu odměnu za 3 úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení, nahlížení do spisu dne 12. prosince 2019 a vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 1. dubna 2020 ve výši 3.000 Kč (tedy 1.000 Kč za úkon). Dále Energetický regulační úřad přiznal zástupci odpůrce režijní paušál za tři úkony právní služby ve smyslu ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 900 Kč (tj. 3 x 300 Kč). Celkově tak náleží za právní zastoupení odpůrce odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3.900 Kč, zvýšeno o částku 819 Kč, připadající na DPH ve výši 21 %, jehož je zástupce odpůrce plátcem, celkem tedy 4.719 Kč.

Energetický regulační úřad rozhodl o tom, že jsou navrhovatel je povinen uhradit uvedené náklady řízení ve lhůtě tří dnů od právní moci rozhodnutí. Jelikož správní řád konkrétně nestanoví lhůtu, která má být v rozhodnutí k plnění povinnosti stanovena, bylo přihlédnuto k právní úpravě uvedené v ustanovení § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, dle které „*Uložil-li soud v rozsudku povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku nebo, jde-li o vyklizení bytu, do patnácti dnů od právní moci rozsudku; soud může určit lhůtu delší nebo stanovit, že peněžité plnění se může stát ve splátkách, jejichž výši a podmínky splatnosti určí.*“ S ohledem na uvedené, výši nákladů a povahu povinných subjektů je lhůta přiměřená.

IV.

Závěr

Podle ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu platí, že: „*Ve sporném řízení vychází správní orgán z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Správní orgán může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení*

účastníků. “

Z charakteru sporných řízení tudíž vyplývá, že důkazní břemeno není možno přenášet na správní orgán, neboť v tomto řízení platí speciální úprava dokazování obdobně jako u sporů vedených před soudními orgány, kdy se neuplatní plně zásada materiální pravdy ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu. Řízení dle ustanovení § 141 správního řádu, tedy sporné správní řízení, není založeno na zásadě vyšetřovací, nýbrž břemeno důkazní ve smyslu procesní odpovědnosti za prokázání tvrzených skutečností spočívá na účastnících. V tomto smyslu je nutno konstatovat, že navrhovatel neunesl své břemeno tvrzení a ani důkazní, neboť odůvodnění jeho názoru na daný spor nelze shledat dostatečným a nemá oporu v právních předpisech.

V průběhu řízení byly provedeny důkazy listinami a vyjádřeními předloženými ze strany navrhovatele i odpůrce včetně těch, které byly doloženy prostřednictvím posoupeného soudního spisu vedeného Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 19 C 157/2017 (blíže viz výše).

Energetický regulační úřad vzal za svá skutková zjištění také shodná tvrzení účastníků řízení či skutečnosti známé mu z úřední činnosti, kdy současně vycházel z ustálené rozhodovací praxe Energetického regulačního úřadu, a to především správních řízeních vedených pod sp. zn. SLS- 03660/2016-ERU a sp. zn. SLS-06768/2018-ERU. Podklady shromážděné v rámci tohoto správního řízení tak Energetický regulační úřad považuje za postačující pro zjištění stavu věci. Zároveň byl dle mínění Energetického regulačního úřadu naplněn účel tohoto sporného správního řízení, a to vyřešení sporu mezi navrhovatelem a odpůrcem, kdy tímto byl rovněž uspokojen veřejný zájem na určení jednoznačného výkladu aplikace předmětné právní normy v určitém období na shodné či obdobné případy sporů.

Energetický regulační úřad má tudíž za dostatečně prokázané a odůvodněné, že není možno vyhovět petitu navrhovatele, neboť není dán zákonný důvod k vydání rozhodnutí ke vrácení bezdůvodného obohacení navrhovateli ze strany odpůrce v částce ve výši 26.445.638,65 Kč s příslušenstvím, neboť tento byl v rozhodném období, tj. ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013, povinen hradit odpůrci cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ve výši 583 Kč/MWh, tedy ve výši, která jím byla skutečně na základě předložené fakturace uhrazena.

Podle § 141 odst. 7 správního řádu platí, že rozhodnutím ve sporném řízení správní orgán návrhu zcela, popřípadě zčásti vyhoví, anebo jej zamítne, popřípadě ve zbylé části zamítne. Energetický regulační úřad s ohledem na odůvodnění tohoto rozhodnutí rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku.

P o u č e n í o o p r a v n ě m p r o s t ř e d k u :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu.

Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí. V rozkladu se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení. Podaný rozklad

má v souladu s ustanovením § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Rozklad jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustný.

Mgr. Zuzana Altmannová
oprávněná úřední osoba
oddělení sporných a schvalovacích řízení

Rozdělovník:

společnost UNIPETROL RPA, s. r. o., prostřednictvím JUDr. Martina Nedelky
společnost ČEZ Distribuce, a. s., prostřednictvím Mgr. Radka Pokorného